

DECIZIE

mun.Hîncești

din 23 iunie 2023

nr.02/24

**Cu privire la rezultatele obținute
în sectorul agrar pentru prima
jumătate a anului 2023**

Examinînd nota informativă privind rezultatele obținute în sectorul agrar pentru prima jumătate a anului 2023 și situația creată în sectorul agrar din raion, în scopul actualizării și implementării practice a obiectivelor strategice de dezvoltare a raionului Hîncești, ținînd cont de prevederile art.118; 120; 132 Cod Administrativ nr.116/2018, și în temeiul art. art.43, alin.(2), 46, alin.(1) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, **Consiliul Raional Hîncești DECIDE:**

1. Se ia act de Nota informativă prezentată de dl Ion SÎRBU – șeful Direcției Agricultură și Alimentație Hîncești cu privire la rezultatele obținute în sectorul agrar pentru prima jumătate a anului 2023.
2. Se atenționează factorii de decizii din teritoriul raionului Hîncești asupra atitudinii față de procesele agrotehnice ca:
  - Implementarea tehnologiilor avansate de prelucrare a solului, care va asigura păstrarea structurii intacte a acestuia, acumularea umidității și minimalizarea eroziunii;
  - Promovarea soiurilor și hibrizilor de plante omologate în fitotehnie, viticultură, horticultură, în conformitate cu recomandările instituțiilor științifico-practice pentru raionul Hîncești;
  - Folosirea tehnologiilor avansate de cultivare, protecție integrală și respectarea asolamentelor.
3. În scopul revitalizării sectorului zootehnic, restabilirii efectivului de animale, obținerii unei productivități înalte a producției animaliere, se vor întreprinde măsuri de inițiere în vederea implimentării tehnologiilor moderne și înlocuirea șeptilului de animale cu rase cu productivitate înaltă.
4. Direcția Agricultură și Alimentație, dl Ion SÎRBU, va acorda suportul și asistența necesară producătorilor agricoli din raion.
5. Se pune în sarcina vicepreședintelui raionului, dl LOGHIN Anatolie, monitorizarea executării prezentei decizii.
6. Prezenta decizie se include în Registrul de Stat al Actelor Locale și poate fi contestată la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, în termen de 30 de zile de la data comunicării potrivit prevederilor Codului Administrativ nr.116/2018.

Președintele ședinței

Contrasemnează:

Secretar al Consiliului Raional Hîncești

Raisa SCAI

Elena MORARU TOMA

Notă informativă
cu privire la rezultatele obținute în sectorul agrar
pentru prima jumătate a anului 2023

Stimate dle președinte,
Domnilor consilieri,
Onorată asistență!

Anticipînd întrebarea din ordinea de zi, voi face un scurt istoric, privind condițiile meteorologice din toamna anului 2022 și celor din primăvara lui 2023, și impactul acestora asupra culturilor agricole.

În toamna anului 2022 semănaturile culturilor cerealiere s-au aflat într-o situație mai bună datorită ploilor căzute în a 2-a decadă a lunii septembrie. În așa condiții, plantele au înfrățit destul de bine practic pe întreg teritoriul raionului.

Semănatul masiv s-a efectuat în luna octombrie.

Totodată, plantele pe câmpurile însămânțate la sfârșitul lunii octombrie, începutul lunii noiembrie au răsărit, dar n-au dovedit să înfrățescă din cauza temperaturilor scăzute atât în aer cât și la sol. Condițiile stabilite în lunile decembrie și ianuarie au permis dezvoltarea lentă a plantelor de grâu și orz de toamnă.

Procesul de iernare a decurs bine, pieirea culturilor de toamnă în general nu s-a depistat. Doar local pieirea acestora a constituit 1-5%, fiind mai scăzută decât norma naturală (10%).

Starea culturilor de toamnă este de la satisfăcătoare spre bună, iar ploile din luna aprilie și mai au contribuit la îmbunătățirea acestora.

Lucrările agricole de primăvară în anul acesta au început mai tirziu comparativ cu alți ani aproximativ cu 3 săptămîni.

Umiditatea din sol este una prielnică, chiar cu mult peste așteptările agricultorilor. Potrivit Serviciului Hidrometeorologic de Stat, în luna aprilie, cantitatea lunară a precipitațiilor pe 65% din teritoriul țării a atins 120-175 mm (280-390% din norma lunară).

Suprafața totală a terenurilor agricole în raion constituie **72 677,64 ha**

Inclusiv:

Arabil	58 288,1 ha;
Pîrloagă	2 543,43 ha;
Plante multianuale	10 815,14 ha;
Fînețe	0 ha;
Pășuni	1 030,97 ha;
Alte terenuri	5 667,26 ha.

În teritoriu activează:

152- S.R.L.-uri, ce dețin 25 646,19 ha terenuri agricole;

3- C.A.P., ce dețin 3 937,62 ha terenuri agricole;

1- C.Î., ce dețin 22,68 ha terenuri agricole;

4- S.A., ce dețin 93,94 ha terenuri agricole;

2 095- Gospodării Țărănești, ce dețin 8 844,03 ha;

28 267- Persoane fizice - proprietari, ce dețin 25 203 ha, terenuri prelucrate sinestătător;

Altele - 36 910 entități ce dețin 8 404,58 ha, (diferite forme de activitate Î.I., Terenuri de pe lângă casă e.c.t.)

Lucrările de combatere a bolilor și dăunătorilor se execută în funcție de tehnologia fiecărei culturi, de posibilitățile materiale ale producătorilor agricoli, de starea terenului, de gradul de îmburuienare a solului, de apariția bolilor și dăunătorilor.

Necesarul de semințe certificate a fost asigurat de DRSA. Direcția Agricultură și Alimentație informează permanent producătorii agricoli despre stocurile de material semincer, oferte de inputuri, utilaj și tehnică agricolă prin organizarea seminarelor de informare, telefonic, prin rețelele de socializare și prin e-mailuri.

Este la discreția producătorilor agricoli procurarea și utilizarea (administrarea) acestora, reeșind din starea și posibilitățile financiare individuale, precum și de relațiile directe pe care le au cu Companiile prestatoare de servicii, material semincer, pesticide, etc.

În temeiul informațiilor operative, colectate din teritoriu, este stabilită structura culturilor de câmp pentru anul curent:

	Cultura	Preconizat, ha	Sămănat de facto, ha
I	Culturi de toamnă, total	8 900	8 900
	Grâu de toamnă	7 200	7 200
	Orz de toamnă	700	700
	Rapița de toamnă	1 000	1 000
II	Culturi de primăvară, total	49 388	49 388
	Grâu de primăvară	700	700
	Orz de primăvară	700	700
	Mazăre	1 000	1 000
	Porumb	25 000	25 000
	Legume	550	550
	Bostănoase	550	550
	Cartof	100	100
	Altele	2 188	2 188
	Floarea soarelui	18 000	18 000
	Lavanda	600	600
	Total teren arabil	58 288	58 288

lucrările de protecție fitosanitară și combatere a buruienilor.

Stimată audiență!

În perioada ianuarie-iunie 2023, de către DAA Hîncești, au fost organizate măsuri și activități de informare și școlarizarea AE după cum urmează:

- Prezentarea produselor de uz fitosanitar, tehnică agricolă și material semincier.
- Eficacitatea produselor de uz fitosanitar și a materialului semincier.
- Particularitățile de producere a produselor agricole ecologice.
- Particularitățile tăierilor în uscat a pomilor fructiferi în condițiile anului 2023, formarea pomilor fructiferi tineri.
- Particularitățile tăierilor în uscat a viței de vie în condițiile anului 2023.
- Creșterea legumelor în câmp protejat și deschis.
- Adunări informaționale raionale;
- Posibilități de finanțare a întreprinderelor agricole. Asigurarea întreprinderelor agricole împotriva calamităților naturale.
- Pregătirea pentru executarea lucrărilor agricole de primăvară, aprovizionarea cu tehnică agricolă, material semincier și săditor, cu fertilizanți și produse de uz fitosanitar”, deasemenea și contractarea parțială a unor produse agricole.
- Protecția plantelor pomicole
- Protecția viței de vie
- Lupta cu buruienile în condițiile anului 2023
- Fertilizarea culturilor agricole în condițiile anului 2023

Activități comune cu Direcția Raională Siguranța Alimentelor, AIPA, colaborare și coorganizarea activităților în teritoriu cu ONG-uri așa ca AGROinform, FNFM, Proiectul ”Livada Moldovei”, Asociația cultivatorilor de pomușoare, Institutul de zootehnie și biotehnologii din Maximovca, AȘP ”Porumbeni”, ș.a.(Asociația producătorilor și exportatorilor de fructe din Moldova, Asociația producătorilor și exportatorilor de strucuri. UNIAGROPROTECT, Forța Fermierilor).

Direcția conlucrează intensiv cu DECT a CR, în ceea ce privește convocarea și desfășurarea activităților comune, cu privire la strategia de dezvoltare durabilă a raionului.

Permanent se practică deplasări în primăriile raionului, întâlniri cu agenții economici, cu acordarea consultațiilor necesare.

Șeptelul de animale în perioada de iarnă 2022-2023 se prezintă astfel:

Nr. d/o	Specia animale	de	Unitate de măsură	Existente		+ ; - 2023/2022
				la 01.01.2022	la 01.01.2023	
1	Bovine, total		capete	16524	9868	- 6656
	Inclusiv vaci		capete	6123	4228	-1895

	Scroafe	capete	5498	3162	-2336
3	Ovine și caprine	capete	64287	42035	-22252
4	Cabaline	capete	1115	870	-245
5	Păsări	mii cap.	660800	603980	-56820
6	Albine	familii	8326	7500	+826

Din analiza datelor enumerate realizăm că șeptelul e în descreștere, ca consecință a secetelor anilor 2020 și 2022. Pentru a evita diminuarea în continuare a șeptelului este necesar, ca crescătorii de animale să-și asigure o bază furajeră durabilă, adică să creeze rezerve de hrană pentru o perioadă de minim doi ani conform recomandărilor științifice. În creștere este numărul de familii de albine datorită faptului că s-au creat posibilități de accesare a surselor financiare din partea statului. Chiar dacă numărul de animale e în scădere, cu suportul consultativ al DAA Hîncești s-a reușit ca pînă la finele anului 2023 exploatațiile zootehnice (30 unități) să obțină autorizație sanitar-veterinară, sectorul bovine de lapte din totalul de 32 de unități și 22 de ferme de ovine din totalul de 89 subiecți economici. Tot odată în anul 2022 s-a efectuat primul import de bovine de lapte rasa Simmental linia lapte-carne. Pe perioada primelor cinci luni ale anului 2023 s-a lucrat în privința importului de 32 animale de rasa sus menționată și 400 ovine rasa Assaf, care vor fi importate pînă la finele anului 2023. Această activitate a avut ca scop diminuarea costului suportat de fermieri la procurarea animalelor înalt productive, care pînă la moment se procurau prin intermediari, din acest motiv crescătorii de animale nu aveau posibilitatea de a primi subvenții de la stat în cadrul acestei măsuri din regulament. S-au organizat mai multe laboratoare de lucru și întruniri cu crescătorii de animale în privința selectării de firme de proiectare pentru hale de exploatație a animalelor, pentru a avea posibilitatea de a accesa fondurile de la banca mondială destinate sectorului zootehnic. Tot în cadrul acestor întruniri și consultații oferite de DAA crescătorii de animale au fost familiarizați cu tehnologiile performante de folosire a asolamentelor furajere, pentru asigurarea unei baze furajere durabile. S-a organizat vizite la expozițiile naționale pentru familiarizarea cu tipurile de echipamente și tehnologii performante, care asigură o dezvoltare durabilă a producerii laptelui, obiectiv declarat prioritar în politica de susținere a sectorului zootehnic.

A fost evaluată starea tehnică a tractoarelor și mașinilor agricole din raion.

La momentul actual în ramura agriculturii în total pe raionul Hîncești la balanța agenților economici și a persoanelor particulare avem următoarea tehnică agricolă:

Denumirea	Total	În regulă	% gătinții
Tractoare	2653	1916	72
<i>Inclusiv Euro</i>	268		
Remorci p/u tractoare	1114	855	73
Combine cerealiere	184	124	67
<i>Inclusiv Euro</i>	70		
Combine speciale	27	11	41
Pluguri	923	671	73
Semănători	474	402	85
Cultivatoare	549	359	65

Mașini p/u balotat	75	59	79
Stropitoare	456	359	79
Mașini pentru curățit cereale	89	66	74
Mașini pentru administrarea îngrășămintelor	112	67	60
Mașini meliorative și alte mașini autopropulsate	102	89	87

Tractoarele și tehnica agricolă primită de către deținătorii de cotă valorică de la fostele gospodării agricole nu se exploatează din cauza uzurii excesive, de aceea din numărul total de tractoare pe raion se exploatează aproximativ 70 – 73 %, restul staționează pe tot parcursul anului. Acest număr de tractoare urmează să fie casat, însă mecanismul existent pentru lichidare necesită acordul tuturor cotașilor, ceea ce practic e imposibil.

ISST "Intehagro", efectuează controale selective la agenții economici și, începând cu luna martie în toate localitățile a început efectuarea reviziei tehnice la tractoare, remorci și mașini mobile, la toți deținătorii de tehnică agricolă, inclusiv persoanele particulare, conform cerințelor pentru exploatare.

Agricultura din Republica Moldova nu este doar una dintre forțele motrice esențiale în creșterea economică, ci și un factor de păstrare a culturii și relațiilor sociale locale. Agricultura este sectorul economiei naționale cu cel mai mare grad de expunere și vulnerabilitate la riscurile naturale și schimbările climatice. Factorul principal care determină cantitatea, calitatea și stabilitatea producției agricole în Republica Moldova ține de condițiile agricole, climatice și meteorologice, în special lipsa sau surplusul de umiditate. În același timp, **investițiile în sectorul agricol** contribuie la sporirea competitivității, dezvoltarea sectorului micului business, crearea locurilor de muncă noi, asigurându-se astfel creșterea economică. În acest context, este necesar de a crea anumite oportunități de susținere a priorităților investiționale ale agricultorilor. Sprijinul financiar pe care îl acordă statul în scopul susținerii investițiilor în agricultură se materializează prin alocațiile bănești acordate producătorilor agricoli sub formă de subvenții.

Agricultorii din raionul Hîncești, pe parcursul ultimilor ani, au beneficiat de surse financiare, alocate din Fondul național de subvenționare, prin intermediul AIPA, după cum urmează:

SUBVENTII AIPA

Nr. d/o	Anul	Dosare depuse	Valoarea subvențiilor autorizate, MDL
1	2014	210	34 472 345 lei

3	2016	140	22 893 648 lei
4	2017	237	Suma solicitată - 37.660.387,37 Suma autorizată - 8.490.602
5	2018	289	30 959 53 lei
5	2019	301	40 156 43 lei
6	2020	304	Suma solicitată - 63 668 885 lei Suma autorizată - 58 990 802 lei
7	2021	380	Suma solicitată - 63 877 784 lei Suma autorizată - 56 686 101 lei
8	2022	478	Suma solicitată - 77 817 676 lei; Suma autorizată - 40 445 536 lei. Compensarea parțială a accizelor la motorina utilizată de producătorii agricoli în anul 2022: Suma solicitată - 3 800 604 lei; (169 dosare) Suma autorizată - 3 500 604 lei. Plati directe per cap de animal 2022: Suma solicitată - 34 690 500 lei; (64 dosare) Suma autorizată - 34 041 905 lei
9	2023	2	Suma solicitată - 138 914 lei Suma autorizată - 0

Cultura agriculturii se referă la toate valorile asociate cu practicarea agriculturii.

Urmează să contribuim în continuare, aplicând toate oportunitățile, pentru a dezvolta o cultură puternică a agriculturii, ceea ce înseamnă, pentru orice țară, siguranță alimentară și dezvoltare economică.

Vă mulțumesc pentru atenție!
Ion Sîrbu, șeful DAA Hîncești

Planul recoltării culturilor cerealiere și leguminoase de I grupă și rapiței pentru roada anului 2023 în raionul Hîncești

Primăriile	Rapița, ha	Grâu de toamnă, ha	Orz de toamnă, ha	Grâu de primăvară, ha	Orz de primăvară, ha	Total culturi cerealiere și leguminoase de I grupă	Combine	
							MARCA	NUMĂRUL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Hîncești		300	50		20	370	SAMPO - 1 CLAAS -	2
Bălceana		27	15		4	46	-	-
Bobeica		80	10		60	150	CLAAS - 2 NIVA - 1 CLAAS	3
Boghiceni		451	145	100		696	NEW HOLLAND - 1 NEW HOLLAND - 4	5
Bozieni		387			5	392	NEW HOLLAND - 2 VOLVO - 1	3
Bujor		450	30			480	NEW HOLLAND - 1 NEW HOLLAND - 2	3
Buțeni		80	40	7	25	152	NEW HOLLAND - 1 NIVĂ - 2 EURO - 1	4
Caracui	50	360	40			450	NIVA - 1 E-514-1	2
Călmățui		220	15		5	240	D- 1650 - 1 NIVA - 1 EURO HOLLAND - 1	3
Cărpineni		205	255	106		566	NIVA - 1 NIVA - 1 NIVA - 1 CLAAS-1 NIVA-1 NIVA - 1 EURO - 1	7
Cățăleni		5			30	35	NIVA - 1	1
Cioara	78	432				510	NIVA - 1 NIVA - 4	5
Ciuciuleni							NIVA - 1	1
Cotul-Morii		110	5	20		135	NIVA - 1	1
Crasnoarmeiscoe	74	390	47	400	415	1326	NIVA - 4 NIVA - 2 NIVA - 1 EURO-1	8
Dancu		195	15		19	229	CLAAS - 1 NIVA - 1	2
Drăgușenii Noi					12	12	D-1650 - 1	1
Fârlădeni		150	30	10		190	CLAAS - 1 NIVA - 1 E514 - 1	3
Fundul Galbenei		3				3	NIVA - 1	1
Ivanovca		80	3		35	118	E 517 - 1 NIVA - 1 CLASS-108	2
Lăpușna		120	35	10	10	175	NIVA - 1 CLAAS CLAAS	2
Leușeni		400	20			420	NIVA - 1	
Logănești		65	18			83	CLAAS - 1 E 517 - 1	2
Mereșeni		220	165		20	405	NIVA - 1	3

<i>Mingir</i>		350	53	347		750	NIVA - 1 E 517 - 1	4
<i>Mirești</i>		90				90	NIVA - 1 NIVA - 2 EURO - 1 JOHN DEERE - 1 CLASS-80	1
<i>Negrea</i>		109			15	124	JOHN DEERE - 1 NIVA - 1	2
<i>Nemțeni</i>		40	10				E-514 - NIVA - 1	2
<i>Obileni</i>		24	5			50	FORSTRIT - 1	1
<i>Onești</i>		105	80		40	69	NIVA - 1	1
<i>Pășcani</i>		18	14		60	245	NIVA - 2	2
<i>Pervomaiscoe</i>						32	JOHN DEERE - 1 NIVA - 1	2
<i>Pogănești</i>		227	35			262	CLAAS - 3	3
<i>Sărata Galbenă</i>		145			15	160	CLAS - 1 AVERO 240 - 1 E 514 - 1 NIVA - 1	4
<i>VALEA FLORII</i>	198	1471	49			1718	DON 1500 - 2 NIVA - 2 E 514 - 1 CASE - 1 JOHN DEERE - 1	6 2
<i>Secăreni</i>							-	-
<i>Șipoteni</i>		5	10			15	E 514 - 1	1
<i>Sofia</i>		12	6		10	28		-
<i>Stolniceni</i>		10				10	CLAS - 2	2
<i>Voinescu</i>		164				164	DON 1500-1 NIVA - 1 JOHN DEERE - 1	3
TOTAL:	400	7500	1200	1000	800	10900		103

Șeful Direcției Agricultură și Alimentație

Ion Sîrbu